

**ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՆԴԱԿԱՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

1985 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 3-ԻՆ ԳՐԱՆՑՈՒՅՈՒՄ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ ԵՎՐՈ-
ՊԱՅԻ ԾԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱԽՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ
ԿՈՆՎԵՆՑԻԱՅՅՈՒՄ (ԿԻՅ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՄԲ) ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈ-
ՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՆԴԱԿԱՐԱԿԱՆ ԸՆԴ

ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Հաղ. Երեւան

12 սեպտեմբերի 2008թ.

Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը՝ կազմով.
Գ. Նարությունյանի (նախագահող), Կ. Բալայանի (զեկուցող), Ռ. Դանիելյանի, Ֆ. Թոխի-
յանի, Վ. Դովիաննիսյանի, Ռ. Նազարյանի, Վ. Պողոսյանի,

մասնակցությամբ՝ Հանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայա-
ցուցիչ՝ ՀՀ մշակույթի նախարարի վեղակալ Գ. Գյուրջյանի,

համաձայն Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 100 հոդվածի
2-րդ կետի, 101 հոդվածի 1-ին կետի, «Սահմանադրական դատարանի մասին»
Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 25, 38 և 72 հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «1985 թվականի հոկտեմ-
բերի 3-ին Գրանադայում արորագրված՝ Եվրոպայի ճարբարապետական
ժառանգության պաշտպանության մասին կոնվենցիայում (կից հայքարարությամբ)
ամրագրված պարբակորությունների՝ Հայաստանի Հանրապետության Սահմանա-
դրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Գործի քննության առիթ է հանդիսացել Հանրապետության Նախագահի
դիմումը ՍԴ՝ մուգրագրված 2008 թվականի հուլիսի 1-ին:

Ուսումնասիրելով սույն գործով զեկուցողի գրավոր հաղորդումը, Հանրա-
պետության Նախագահի ներկայացուցի գրավոր բացարձությունները,

հեքազոքելով կոնվենցիան եւ գործում առկա մյուս փաստաթղթերը, Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դադարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Յ**.

1. Եվրոպայի ճարգարապետական ժառանգության պաշտպանության մասին կոնվենցիան սուրագրվել է 1985 թվականի հոկտեմբերի 3-ին՝ Գրանադա քաղաքում (Իսպանիա), ուժի մեջ է մտել 1987 թվականի դեկտեմբերի 1-ին: Այն Հայաստանի Հանրապետության կողմից սուրագրվել է 2006 թվականի մայիսի 17-ին:

2. Կոնվենցիայի նպատակն է ամրապնդել եւ խրախուսել Եվրոպայի խորհրդի անդամ պետությունների միջև ընդհանուր ճարգարապետական ժառանգություն հանդիսացող հուշարձանների, համալիրների եւ գեսարժան վայրերի պահպանությանն ու դրա արժեվորմանն ուղղված քաղաքականությունը, նպաստել պետությունների եւ բարածաշրջանի միջև այդ ժառանգության պահպանության շուրջ համագործակցությանը:

Կոնվենցիան հղում է կապարել՝

ա) 1954թ. դեկտեմբերի 19-ին Փարիզում սուրագրված՝ Եվրոպական մշակութային կոնվենցիային, որը Հայաստանի Հանրապետությունը վավերացրել է 1997թ. փետրվարի 18-ին,

բ) 1972թ. նոյեմբերի 16-ին սուրագրված՝ Մշակութային եւ բնական համաշխարհային ժառանգության պաշտպանության մասին կոնվենցիային, որին Հայաստանի Հանրապետությունը միացել է ՌՌ Գերազույն խորհրդի 1993թ. հունիսի 22-ի որոշմամբ,

գ) 1969թ. մայիսի 6-ին սուրագրված՝ Հնագիտական ժառանգության պաշտպանության մասին Եվրոպական կոնվենցիային, որին Հայաստանի Հանրապետությունը միացել է 1992թ. հունվարի 16-ին:

3. Կոնվենցիայի սուրագրմամբ Հայաստանի Հանրապետությունը պարտավորվում է, մասնավորապես.

- պահպանության ենթակա հուշարձանների, համալիրների եւ գեսարժան վայրերի ճշգրիտ նույնացման նպատակով կարարել գույքագրում, եւ այդ արժեքներին սպառնացող վրանգի դեպքում, առաջին իսկ հնարավորության պարագայում պարբասփել համապատասխան փաստաթղթեր,

- օրենսդրական քայլեր ձեռնարկել ճարգարապետական ժառանգության պահպանության ուղղությամբ,

- իրականացնել վերահսկողություն եւ թույլտվության գրամադրմանն ուղղված պարշաճ ընթացակարգեր,

- կանխել պահպանվող արժեքների աղավաղումը, խարիսումը եւ ոչնչացումը եւ այդ նպագակով օրենսդրության մեջ սահմանել նորմեր, որոնց համաձայն կնախագետի իրավասու մարմնին ներկայացնել արդեն պահպանվող կամ պահպանության ենթակա հուշարձանների քանդմանը կամ ձեւափոխմանն առնչվող ցանկացած նախագիծ, որը վնաս կհասցնի դրանց շրջակայքին,

- արգելել պահպանվող հուշարձանի ամբողջական կամ մասնակի գրեղափոխումը,

- հանրային իշխանությունների կողմից ազգային, գործադաշտանային եւ գրեղական իրավասությունների եւ առկա բյուջեփային միջոցների սահմաններում գրամադրել ֆինանսական աջակցություն՝ իր գործադրում գրնվող ճարփարապետական ժառանգության պահպանման եւ վերականգնման աշխափանքներ կարարելու նպագակով,

- միջոցներ ձեռնարկել հուշարձանների շրջակայքում, համալիրների ներսում եւ գրեսարժան վայրերում շրջակա միջավայրի ընդհանուր բարեկարգման ուղղությամբ,

- նվազագույնի հասցնել ճարփարապետական ժառանգության ֆիզիկական ոչնչացման վրանգները,

- ճարփարապետական ժառանգության պահպանության մասին օրենսդրության խախտման դեպքում իրավասու մարմինների կողմից ձեռնարկել անհրաժեշտ միջոցներ,

- հարգելով ժառանգության ճարփարապետական եւ պարմական բնույթը՝ նպասգել պահպանվող արժեքների օգտագործմանը եւ անհրաժեշտության դեպքում ին շենքերի վերաշահագործմանը,

- բարձրացնել հասարակության իրազեկվածությունը ճարփարապետական ժառանգության պահպանության կարեւորության վերաբերյալ,

- փոխանակել պահպանության քաղաքականության վերաբերյալ այնպիսի գրեղեկարգվություն, որը վերաբերում է պահպանության քաղաքականության իրականացման միջոցներին, մեթոդներին եւ եղանակներին,

- նպասգել ճարփարապետական ժառանգության պահպանության հետ առնչություն ունեցող փարբեր մասնագիրությունների եւ արհեստների ուսուցման ծրագրերին,

- անհրաժեշտության դեպքում կարգել ճարփարապետական ժառանգության պահպանության ոլորտում փորձի եւ փորձագետների փոխանակում:

4. Կոնվենցիայով Հայաստանի Հանրապետության սրանձնած պարբառությունները բխում են միջազգային փոխահավելք համագործակցության հասպարման վերաբերյալ ՀՀ Սահմանադրության 9 հոդվածում ամրագրված սկզբունքներից:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից եւ դեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 100 հոդվածի 2-րդ կետով, 102 հոդվածի առաջին եւ չորրորդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 63 եւ 64 հոդվածներով, Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը **Ո Ռ Ո Շ Ե Յ**.

1. 1985 թվականի հոկտեմբերի 3-ին Գրանադայում սփորագրված՝ Եվրոպայի ճարպարապետական ժառանգության պաշտպանության մասին կոնվենցիայում (կից հայդարարությամբ) ամրագրված պարբառությունները համապատասխանում են Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը:

2. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 102 հոդվածի երկրորդ մասի համաձայն սույն որոշումը վերջնական է եւ ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՇՈՂ

Գ. ՇԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

12 սեպտեմբերի 2008 թվականի

ՍԴՈ- 762